

EHDOKKAAN NIMEÄMINEN EUROOPAN UNIONIN ALUEIDEN KOMITEAAN JÄLJELLÄ OLEVAKSI TOIMIKAUDEKSI 2020–2025

Taustaa

Euroopan unionin perustamisesta tehdyn sopimuksen SEUT 300 artiklan mukaan Euroopan parlamenttia, neuvostoa ja komissiota avustavat talous- ja sosiaalikomitea sekä *alueiden komitea*, joilla on neuvoa-antava tehtävä.

Artiklan 3 kohdan mukaan alueiden komitea muodostuu alueellisten ja paikallisten julkisyhteisöjen edustajista, joilla on joko alueellisen tai paikallisen julkisyhteisön vaaleissa saatu valtuutus tai jotka ovat poliittisesti vastuussa vaaleilla valitulle elimelle.

Alueiden komitean jäsenmäärä on SEUT 305 artiklan mukaan enintään 350. Alueiden komitean kokoonpanon vahvistaa neuvosto komission ehdotuksesta tekemällään yksimielisellä päätöksellä. Alueiden komiteassa Suomen edustajien määrä on yhdeksän varsinaista (9) ja yhdeksän (9) varaedustajaa. Näistä kahdeksan (8) on Manner-Suomessa ja yksi (1) Ahvenanmaalta. Neuvosto hyväksyy kunkin jäsenvaltion ehdotusten perusteella laaditun luettelon jäsenistä ja varajäsenistä alueiden komitean toimikaudeksi. Euroopan parlamentti, neuvosto tai komissio kuulee alueiden komiteaa perussopimuksissa määrätyissä tapauksissa sekä muissa aiheelliseksi katsomissaan tapauksissa, erityisesti rajojen yli ulottuvan yhteistyön osalta. Komitean jäsenet ja yhtä monta varajäsentä nimetään viideksi vuodeksi kerrallaan. Nyt meneillään oleva kausi on alkanut vuonna 2020 ja päättyy tammikuussa 2025.

Suomen edustajien valinta ja kelpoisuusehdot

Valittaessa ehdokkaita alueiden komitean jäseniksi on edellä mainitun SEUT 300 artiklan mukaisten kelpoisuusehtojen mukaan lisäksi otettava huomioon eri alueiden, kuntien ja maakuntien sekä poliittisten ryhmien suhteellinen edustavuus. Ehdotuksen on myös täytettävä naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) vaatimukset. Lisäksi ehdokkailta on toivottu sellaista työ- tai muuta kokemusta, joka mahdollistaa täysipainoisen osallistumisen alueiden komitean työhön.

Suomen ehdokkaiksi alueiden komiteaan voidaan esittää henkilöitä, jotka ovat suorilla vaaleilla valittuja luottamushenkilöitä eli kunnallisvaaleissa valittuja henkilöitä. Aluetason edustavuuden varmistamiseksi osa henkilöistä on kunnanvaltuuston lisäksi valittu myös maakunnan valtuustoon tai maakuntahallitukseen. Näiden vaaleissa valittujen luottamushenkilöiden lisäksi voidaan alueiden komiteaan esittää asemansa perusteella kunnanvaltuustolle poliittisessa vastuussa olevia kunnanjohtajia, pormestareita ja apulaispormestareita. Kunnanjohtaja on virkamies, jonka valtuusto voi erottaa, jos tämä ei enää nauti valtuuston luottamusta. Pormestari ja apulaispormestari taas ovat luottamushenkilöitä, jotka voidaan erottaa kesken toimikauden, jos he ovat menettäneet valtuuston luottamuksen.

Euroopan unionin alueiden komitean Suomen valtuuskunnan nykyinen kokoonpano

Alueiden komitean nykyiset jäsenet ja varajäsenet on nimetty tammikuussa 2025 päättyväksi toimikaudeksi. Manner-Suomen ehdokkaat on nimetty valtioneuvoston yleisistunnossa 26.9.2019 ja Ahvenanmaan ehdokkaat valtioneuvoston yleisistunnossa 23.1.2020 ja Ahvenanmaan varaedustajan vaihdos valtioneuvoston yleisistunnossa 26.1.2023. Kesäkuun 2021 kuntavaalien tuloksen johdosta Manner-Suomen valtuuskuntaan tehtiin tarkistuksia valtioneuvoston yleisistunnossa 28.10.2021.

Nykyinen kokoonpano

Varsinaiset jäsenet

Markku Markkula, Espoon kaupunginvaltuuston jäsen
 Sari Rautio, Hämeenlinnan kaupunginvaltuuston jäsen
 Anne Karjalainen, Keravan kaupunginvaltuuston jäsen
 Mikkel Näkkäljärvi, Rovaniemen kaupunginvaltuuston jäsen
 Mirja Vehkaperä, Oulun kaupunginvaltuuston jäsen
 Niina Ratilainen, Turun kaupunginvaltuuston jäsen
 Ilpo Heltimoinen, Lappeenrannan kaupunginvaltuuston jäsen
 Mikko Aaltonen, Tampereen kaupunginvaltuuston jäsen

Ahvenanmaa:

Bert Häggblom, maakuntapäivien jäsen

Varajäsenet

Pauliina Haijanen, Laitilan kaupunginvaltuuston jäsen
 Jari Andersson, Sastamalan kaupunginvaltuuston jäsen
 Sanna Rissanen, Liperin kunnanvaltuuston jäsen
 Manu Huuhilo, Kouvolan kaupunginvaltuuston jäsen
 Merja Lahtinen, Jämsän kaupunginvaltuuston jäsen
 Pekka Myllymäki, Mynämäen kunnanvaltuuston jäsen
 Eeva-Liisa Nieminen, Tuusulan kunnanvaltuuston jäsen
 Patrik Karlsson, Vantaan kaupunginvaltuuston jäsen

Ahvenanmaa:

Jesper Josefsson, maakuntapäivien jäsen

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaan alueiden komitean jäsenen toimikausi päättyy ilman eri toimenpiteitä, kun tehtävä, jonka perusteella jäsenvaltio ehdotti henkilöä komitean jäseneksi, päättyy. Tämän lisäksi jäsen voi ilmoittaa eroavansa tehtävästä.

Suomen valtuuskunnan varsinainen jäsen, Rovaniemen kaupunginhallituksen jäsen Mikkel Näkkäljärvi on ilmoittanut eroavansa tehtävästä vedoten työtehtävissä tapahtuneisiin muutoksiin, ja hänen tilalleen on nimettävä uusi henkilö. Rovaniemen kaupunginvaltuusto on myöntänyt Näkkäljärvelle eron kaupunginvaltuuston jäsenyydestä 12.12.2023 alkaen.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi Kuntaliittoa nimeämään uuden jäsenen eroa hakeneen tilalle. Kuntaliiton hallitus on kokouksessaan 30.11.2023 päättänyt esittää työ- ja elinkeinoministeriölle, että Mikkel Näkkäljärven tilalle alueiden komitean varsinaiseksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi esitettäisiin Lahden kaupunginvaltuuston jäsen Pekka Komu.

Eesitys

Esitetään, että valtioneuvosto nimeäisi Lahden kaupunginvaltuuston jäsenen Pekka Komun ehdokkaaksi Mikkel Näkkäljärven tilalle varsinaiseksi jäseneksi Euroopan unionin alueiden komiteaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2020–2025.

Lopullisesti alueiden komitean kokoonpanosta päättää Euroopan unionin neuvosto.

Kokoonpano täyttää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n vaatimukset.

Toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 3 §:n 6 kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunnossa käsitellään muun muassa ehdokkaiden nimeäminen alueiden komiteaan. Valtioneuvoston ohjesäännön 21 §:n 3 kohdan mukaan alueiden kehittäminen kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan, kyseessä on alueiden kehittämiseen liittyvä tehtävä.